

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิดต่อพฤติกรรมสุขภาพ
ของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อม

ชื่อผู้เขียน นายรุ่งศักดิ์ ศิรินิยมชัย

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้สูงอายุ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร	สุคำวัง	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดวงฤดี	ลาสุชะ	กรรมการ
รองศาสตราจารย์สมบัติ	ไชยวัฒน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุจิตรา	เทียนสวัสดิ์	กรรมการ
อาจารย์ ดร.อวยพร	คัตน मुखกุล	กรรมการ

บทคัดย่อ

ผู้สูงอายุที่เป็นโรคข้อเข่าเสื่อมจะได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากพยาธิสภาพของโรคทั้งทางด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งผลกระทบเหล่านี้ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมสุขภาพในชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ การวิจัยกึ่งทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิดต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อม กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมที่อาศัยในเขตชุมชนเทศบาลนครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2545 เลือกกลุ่มตัวอย่างจากแขวงและชุมชนโดยการสุ่มอย่างง่าย จากนั้นเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนดจำนวน 40 ราย แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 20 ราย โดยทั้งสองกลุ่มมีลักษณะเหมือนหรือใกล้เคียงกันในเรื่อง เพศ อายุ และมีอาการแสดงของการเกิดโรคข้อเข่าเสื่อมเหมือนกันหรือใกล้เคียงกัน กลุ่มทดลองได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิดจำนวน 4 ครั้งจากผู้วิจัย ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ เครื่องมือ

รวบรวมข้อมูลและเครื่องมือดำเนินการวิจัย เครื่องมือรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล และแบบสัมภาษณ์พฤติกรรมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมของธีรนนท์สิงห์เฉลิม (2542) มีค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของ ครอนบาค เท่ากับ .81 ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัยคือ คู่มือกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิด การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติทดสอบที (t-test)

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. ผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อม ภายหลังได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิด มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพสูงกว่าก่อนได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมในกลุ่มทดลองที่ได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิด มีคะแนนพฤติกรรมสุขภาพสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การศึกษานี้ให้แนวทางในการนำกระบวนการเรียนรู้และสะท้อนคิดไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อให้ผู้สูงอายุโรคข้อเข่าเสื่อมมีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมต่อไป

Thesis Title Effect of Learning and Reflection Process on Health Behaviors
Among the Elderly with Knee Osteoarthritis

Author Mr. Rungsak Siriniyomchai

M.N.S. Gerontological Nursing

Examining Committee

Assistant Professor Dr.Khanokporn	Sucamvang	Chairman
Assistant Professor Duangruedee	Lasuka	Member
Associate Professor Sombat	Chaiwan	Member
Assistant Professor Dr. Sujitra	Tiansawad	Member
Lecturer Dr. Ouyporn	Tonmukayakul	Member

Abstract

The elderly with knee osteoarthritis have major impact from the pathology of disease by physical, psychological, emotional and socio-economical aspects. Such an impact may change health behaviors of the elderly with knee osteoarthritis. The purpose of this quasi-experimetal research was to examine the effect of the instruction on learning and reflection process on health behaviors among the elderly with knee osteoarthritis. The subjects were forty elderly with knee osteoarthritis residing in Chumchon area of Chiang Mai Municipality, during February to April 2002. They were purposively selected from the randomly selected Kwang and Chumchon, and were equally assigned to an experimental group and a control group by considering similarities in gender, age and symptom of knee osteoarthritis. The subjects in

the experimental group received the instruction on learning and the reflection process during four sessions, while those in the control group did not. The instruments used in this study consisted of two parts, research instrument and assessment tool. The assessment tool comprised a Demographic Data and Health Behavior Assessment Questionnaire. The reliability test of the Health Behavior Assessment Questionnaire, using Cronbach alpha coefficient was .81. The research instrument included the instruction on learning and reflection process handbook. The content validity of the research instrument was confirmed by a panel of experts. Data were analyzed by using descriptive statistics. The hypotheses were tested by t-test statistics.

The results of this study revealed that:

1. After the elderly with knee osteoarthritis received the instruction on learning and reflection process, they had health behavior scores statistically significantly higher than that of before ($p < .01$); and
2. The elderly with knee osteoarthritis in the experimental had health behavior scores statistically significant higher than that of the control group ($p < .01$).

As a result of the study, it is suggested that the instruction on learning and reflection process should be applied in conventional nursing care to improve the health behavior of the elderly with knee osteoarthritis.